

Antigona

Sofokles

Literárny druh: dráma

Literárny žáner: tragédia

Literárne obdobie: Klasické (Antické) obdobie - Grécka literatúra

Idea: nezmyselný zákaz krutého panovníka a láska dvoch ľudí

Námet: Život v Tébach a dejiny mesta Téby

Téma: Príbeh Antigony a jej snaha uctiť si telo jej zosnulého brata-búri sa proti svetským zákonom

Kompozícia: 5 dejstiev + Prológ a Epilóg

Miesto deja: dej sa odohráva v mýtickej dobe v Tébach pred palácom

Aktualizácia: Byť človekom za všetkých okolností, bojovať za svoju pravdu aj za cenu seba obetovania (uvedomiť si že boj za pravdu má následky)

Postavy

- Antigona (dcéra zosnulého tébskeho kráľa Oidipa)
- Ismena (mladšia sestra Antigony)
- Kreon (nový tébsky kráľ)
- Eurydika (kráľova žena)
- Haimon (ich syn)
- Teiresias (veštec)
- Náčelník zboru
- Zbor tébskych starcov
- Strážca
- 2 poslovia

Charakteristika hlavných postáv

Antigona je hrdinkou, lebo ako jediná sa odvážila vzoprieť Kreonovi, pretože považovala jeho rozhodnutie za porušenie ľudských zákonov; je morálnou víťazkou aj keď pri tom príde o život.

Kreon je v duchu antickej filozofie potrestaný (smrť manželky a syna) lebo porušil božské a ľudské zákony (zakázal pochovať Polyneika)

Ismena - mladšia sestra Antigony; opak Antigony: je váhavá a nesmelá; bola obetavá a chcela aby ju Kreón odsúdil so sestrou, ale oslobodil ju.

HAIMÓN - Kreontov syn, Antigonin ženich; nebojí sa povedať svoj názor; kvôli láske k Antigone sa neváhal postaviť aj otcovi a nakoniec sa žiaľom pre smrť Antigony prebodol.

EURYDIKA - Kreontova manželka a Haimónova matka; milujúca matka; žiaľom kvôli synovej smrti sa zavraždila.

Dej

Prológ

Antigona s Ismenou vychádzajú z paláca a nesú obetné kanvice. Ich dvaja bratia zomreli. Dozvedajú sa, že Kreon dal pochovať len Eteakla, ale Polyneika dal pohodiť za mesto, aby ho zožrala divá zver. A vydal príkaz, že kto ho pochová, bude popravený. Ismena je nesmelá, zľakla sa, ale Antigona neváha, nebojí sa, ide vytvoriť hrob pre brata, ktorý leží pohodený za mestom. Do deja prichádza zbor tébskych starcov, ktorý rozoberá tematiku a udalosti.

I. dejstvo

Kreon verejne vyhlásil zákaz, a preto posielal strážce k mŕtvolke. Strážca oznamuje kráľovi, že niekto ukradol mŕtvolu a ide ju pochovať. Kráľ nariadil, že sa telo musí nájsť, inak vinu ponесú strážcovia. Nasleduje 1. pieseň zboru

II. dejstvo

Strážca privádza Antigonu pred kráľa a Náčelníka. Rozpráva o tom, ako ju pristihol pri pochovávaní jej brata. Telo znova vybrali z hrobu. Antigona sa priznáva a odôvodňuje svoje činy. Privádzajú aj Ismenu, ktorá sa priznáva s Antigonou, i napriek tomu, že je úplne nevinná. Kreon jej uverí a dá ju zavrieť spolu so sestrou, ale Antigona namieta, tvrdí, že Ismena klame a je nevinná. Nasleduje 2. pieseň zboru

III. dejstvo

Prichádza Haimon, presadzuje svoj názor a názor ľudu Téb, chce od kráľa, aby prepustil sestry. Kreon sa poháda so synom. Haimon chce zomrieť spolu so sestrami. Kráľ necháva odvieŕ Antigonu do hrobky v pustatine a necháva ju tam bez jedla. Nasleduje 3. pieseň zboru.

IV. dejstvo

Strážcovia odvádzajú Antigonu. Náčelník sa jej vysmieva. Kreon popoháňa sprievod s Antigonou. Nasleduje 4. pieseň zboru.

V. dejstvo

Prichádza veštec. Jeho veštba hovorí o tom, že Kreon ženie mesto do záhuby. Mal by prepustiť Antigonu, ak chce zabrániť skaze. Kreon ho nechce poslúchnuť. Po veštbe sa ide poradiť s Náčelníkom, ktorý mu taktiež radí poslúchnuť veštca Teiresiasa. Kreon teda berie mužov a ide k hrobke. Nasleduje 5. pieseň hrobu.

Epilóg

Kreona na ceste zastavuje prvý posol, ktorý mu oznamuje, že Haimon si chce siahnúť na život. Prichádza Eurydika, kráľovná Téb. Posol opisuje, ako pochovali a spopolnili Polyneika. Kráľ prichádza k hrobke. Našli tam obesenu Antigonu a pri nej Haimona, ktorý keď vidí otca vytiahne proti nemu meč. Otec utečie, Haimon si meč vrazí do prs.

Eurydika utiekla do paláca, hneď za ňou ide aj Kreon s mŕtvolou. Kreon tam stretá druhého posla, ktorý mu oznamuje, že aj Eurydika si siahla na život. Kráľ prichádza k jej telu. Zo všetkých udalostí sa obviňuje. Vzápätí sa necháva odvieŕ a zatknúť.